

Ақийда дарслари (203-дарс) Жиннинг имкониётлари инсоннигига нисбатан кўпроқми? (иккинчи мақола)

00:00 / 16.11.2022 4492

5. Жинлар ирода ва ихтиёрли, илм ва маърифатга қобилиятли, иймон ва ибодатга таклиф қилинган ҳамда куфр ва исёндан қайтарилган махлуқотлардир.

Аллоҳ таоло Зориёт сурасида айтадики:

﴿لَا يُعْبُدُونَ إِلَّا الْإِنْسَانَ الْخَلْقَ وَمَا

﴿يَطْعَمُونَ أَنْ أُرِيدَ وَمَا رَزَقَ مِنْهُمْ أُرِيدَ مَا

«Жин ва инсни фақатгина Менга ибодат қилишлари учун яратдим. Улардан ризқ ирода қилмасман ва Мени таомлантиришларини ҳам ирода қилмасман» (56-57-оятлар).

Демак, инсон каби, жин ҳам Аллоҳ таолога ибодат қилиши лозим. Аллоҳ таоло Анъом сурасида:

عَلَىٰ وَشَاهِدُوا أَلَدُنْيَا الْحَيٰوةُ وَغَرَّبَهُمْ أَنْفُسِنَا عَلٰى شَهِدْنَا قَالُوا هٰذَا يَوْمِكُمْ لِقَاءَ وِسْذِرُوْنَكُمْ ؕ اٰيٰتِيْ عَلَیْكُمْ يَفْضُوْنَ مِنْكُمْ رُسُلٌ يٰتٰكُمْ اَلَمْ وَاِلٰنِسِ الْجِنِّ يَمَعَشَرَ
(۱۳۰) كَفِرِيْنَ ۚ كَانُوْا اَنْهٰهُمْ اَنْفُسِهِمْ

«Эй жин ва инс жамоалари! Сизларга оятларимни қисса қилиб берадиган, сизларни ушбу кунингизга йўлиқишингиз ҳақида огоҳлантирадиган ўзингиздан бўлган расуллар келмадими? «Ўзимизга қарши гувоҳлик бердик», дерлар. Уларни дунё ҳаёти алдаб қўйди ва кофир бўлганларини айтиб, ўзларига қарши гувоҳлик бердилар», деган (130-оят).

Ушбу оятда жин ва инс – одам жамоаларига Аллоҳ таоло томонидан берилаётган савол уларга ўзларидан бўлган пайғамбарлар борган-бормаганини билиш учун эмас. Зеро, Аллоҳ таоло пайғамбарлар юборганини жуда яхши билади.

Аммо савол жину инсларга ўзларидан бўлган пайғамбарлар келганига уларни иқрор қилдириш учун берилмоқда. Қиёмат кунида бутун махлуқот маҳшар майдонида тўпланганида, кофир жинлар ва кофир инслар иқрор бўлиб, айбларини бўйинларига олиб, ўзлари ўзларига қарши гувоҳлик беришлари учун шундай савол ташланмоқда.

Қиёмат куни Аллоҳ таоло улардан:

«Эй жин ва инс жамоалари! Сизларга оятларимни қисса қилиб берадиган, сизларни ушбу кунингизга йўлиқишингиз ҳақида огоҳлантирадиган ўзингиздан бўлган расуллар келмадими?» деб сўраганда: «Ўзимизга қарши гувоҳлик бердик», дерлар».

Яъни «Иқрормиз, бизга ўзимиздан чиққан пайғамбарлар келиб,

оятларингни айтиб берганлар ва ушбу қиёмат кунига дучор бўлишимиз ҳақида огоҳлантирганлар», дейдилар.

«Уларни дунё ҳаёти алдаб қўйди ва кофир бўлганларини айтиб, ўзларига қарши гувоҳлик бердилар».

Ушбу оятда жинлар жамоасига пайғамбарлар келганига ишора қилувчи маъно бор. Аммо бошқа ўринларда бу ҳақда аниқ оят ёки ҳадис йўқ. Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳам инсонларга, ҳам жинларга Пайғамбар эканликлари Қуръонда ҳам, суннатда ҳам, воқеъликда ҳам собит ҳақиқат.

Демак, кофир жин ва инсонлар қиёмат кунига юқорида таърифланган ночор ҳолга тушадилар. Уларнинг бу қўйга тушишларига дунёдаги амалиётлари сабаб бўлган. Чунки бу дунёда **«уларни дунё ҳаёти алдаб қўйди».**

Улар дунё ҳаёти матоҳларига алдандилар. Унинг кетидан юриб, кофир ва осий бўлдилар. Охир-оқибат **«...кофир бўлганларини айтиб, ўзларига қарши гувоҳлик бердилар».**

Бу эса улар ўзларини ҳимоя қилишга ҳеч қандай баҳона топа олмай, ноилож қолишларининг ёрқин далилидир.

Аллоҳ таоло барчани ана шундай қилиб огоҳлантиради, пайғамбар юборади ва бандаларнинг ўзларини иқрор қилдиради.

6. Жинларнинг ичида мўминлари ҳам, кофирлари ҳам бўлади.

Аллоҳ таоло Жин сурасида:

﴿عِبَادُوا أَنَا سَمِعْنَا إِنَّا فَقَالُوا سَمِعْنَا مِنَّا نَفَرًا سَمِعَ أَنَّهُ إِلَهُ أَوْحَى قُلْ

﴿أَحَدًا رَبَّنَا نُنشِرُكَ وَلِنَبِّدَهُ فَامَّا الزُّشْدَىٰ إِلَىٰ يَهْدَىٰ

«Айт: «Менга ваҳий қилиндик, албатта, жинлардан бир неча нафари қулоқ осдилар ва дедилар: «Биз ажойиб Қуръонни эшитдик. У тўғри йўлга ҳидоят қилади. Бас, биз унга иймон келтирдик ва ўз Роббимизга ҳеч кимни ширк келтирмасмиз», деган (1-2-оятлар).

Бу икки оятда Аллоҳ таоло Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламга хитоб қилиб, айтишлари керак бўлган маънони ҳам

баён қилади, яъни ваҳий орқали етти нафар жин у кишининг қироатларига қулоқ осгани ва қавмларига бориб, «Биз ажойиб Қуръонни эшитдик», деб хабар берганлари ҳақида айтишни буюради.

Демак, жинлар Қуръони Карим тиловатини эшитишлари билан бу оддий сўз эмаслигини, дунёда янги оламшумул воқеа пайдо бўлганлигини фаҳмлаб, жинлар ҳаётида ҳам катта ўзгариш бўлишига сабаб бўлганини дарҳол тушуниб етганлар.

Иккинчи оятда мазкур жинларнинг ўз қавмларига айтган гаплари давом этади.

«У тўғри йўлга ҳидоят қиладир. Бас, биз унга иймон келтирдик ва ўз Роббимизга ҳеч кимни ширк келтирмасмиз».

Жинлар ўз ақл-фаросатлари ила Қуръонни туширган Аллоҳ уларнинг Робблари эканини билиб, У Зотга иймон келтирганлар ва Унга шерик бўлиши мумкин эмаслигини ҳам тушуниб етганлар. Мушрикларга ўхшаб Аллоҳга ширк келтирмасликларини таъкидлаганлар.

Сурада жинларнинг тилидан қуйидагилар айтилади:

﴿١٤﴾ رَسَدًا نَحَرُوا فَأَوْلِيَّتِكَ أَسْلَمَ فَمَنْ أَلْفَسِطُونَ وَمِنَّا الْمُسْلِمُونَ مِنَّا وَأَنَا

﴿١٥﴾ حَطَبًا لِّجَهَنَّمَ فَكَانُوا الْقَسِطُونَ وَأَنَا

«Ва албатта, орамизда мусулмонлар (бор) ва орамизда адашганлар (бор). Ким Исломга кирса, бас, ҳақ йўлни танлашибди. Аммо адашганлар эса жаҳаннамга ўтин бўлибдилар» (14-15-оятлар).

Ушбу икки оятда жинларда ҳам худди инсонлар каби, мусулмонлар борлиги яна бир бор таъкидланмоқда. Мусулмонлари – тўғри йўлни танлаган жинлар. Яъни кўр-кўрона эмас, балки танлаш, излаш, ўрганиш, солиштириш оқибатида Ислом, шубҳасиз, илоҳий дин бўлиб, ўзига эргашганларни икки дунё саодатига эриштиришига ишонч ҳосил қилгандан сўнг мусулмон бўлганлар.

Шунингдек, уларнинг ичида адашган кофирлари ҳам бор.

«Сунний ақийдалар» китоби асосида тайёрланди